

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **K. R. M.A.-T.**
státní příslušnost Irácká republika
zastoupeného Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem
se sídlem 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava, Stodolní 7

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 07. 2020 č. j. OAM-848/ZA-ZA05-K11-PD2-2015, o prodloužení doplňkové ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 15. 07. 2020 č. j. OAM-848/ZA-ZA05-K11-PD2-2015 žalované Ministerstvo vnitra České republiky neudělilo žalobci doplňkovou ochranu podle ust. § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Podle žalované se země původu žalobce již nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a ačkoliv je žalobce civilista, nehrozí mu již vážné a individuální ohrožení života nebo těleské integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Žalobcovy opakované tvrzené obavy z jeho velícího důstojníka v irácké armádě nepředstavují skutečnost, pro kterou by byl žalobce v zemi původu vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Navíc žalovaný v tomto směru hodnotil žalobcovu výpověď jako nekonzistentní, vnitřně rozporuplnou, která vyvolává pochybnosti o důvodnosti těchto obav. Důvodem pro udělení azylu či prodloužení doplňkové ochrany není ani žalobcem poukazované těžké živobytí v Iráku; tento důvod žalobce ani v původním řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu neuváděl. Pod důvody pro prodloužení doplňkové ochrany není možno podřadit ani žalobcovy soukromé vazby na území České republiky. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobce jakožto žadatel o mezinárodní ochranu již nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, a proto mu doplňkovou ochranu neprodloužil.
2. Žalobce ve včas podané žalobě označil napadené rozhodnutí jako nezákonné. Namítal, že informace o zemi původu, které žalovaný shromáždil pro vydání svého rozhodnutí, neprokazují, že by v Iráku od doby, kdy mu byla udělena doplňková ochrana, došlo k natolik významným změnám, že by již doplňkovou ochranu nepotřeboval. Situace v zemi jeho původu je nadále nestabilní a pro civilní obyvatelstvo nebezpečná i po oficiálním ukončení konfliktu a v některých oblastech Iráku nadále probíhají boje, dochází k teroristickým útokům a násilí. Nelze vyloučit možnost, že by žalobce nebyl v případě nuceného návratu vystaven hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. I kdyby byl akceptován závěr, že v Iráku již neprobíhá ozbrojený konflikt, měl se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabývat podrobněji jeho životními podmínkami, do kterých by byl navrácen, a měla být zvážena možnost udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Pakliže žalovaný hodnotil jeho výpovědi rozporuplné, nebral na zřetel to, že nemusel zcela jistě všemu porozumět, čímž mohlo dojít k nepřesnostem v překladu a ke stresu z možného neprodloužení doplňkové ochrany. Žalobce se proto domáhal, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 07. 2020 č. j. OAM-848/ZA-ZA05-K11-PD2-2015 a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalovaný dne 29. 1. 2016 vydal rozhodnutí, kterým žalobci neudělil azyl podle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Tímtež rozhodnutím žalobci udělil doplňkovou ochranu podle ust. § 14a téhož zákona na dobu 24 měsíců z důvodu vážné újmy hrozící podle odst. 2 písm. c) téhož zákonného ustanovení, tedy pro vážné ohrožení života civilisty nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalovaný tehdy vycházel z informací uvedených ve výroční zprávě Human Rights Watch z 29. 1. 2015, výroční zprávy Amnesty International 2014/2015 ze dne 25. 2. 2015, zprávy Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. 98835/2015 – LPTP ze dne 23. 6. 2015 a z infobanky České tiskové kanceláře země světa – Irák, ze kterých dovedl vyhocení situace v Iráku po parlamentních volbách v březnu 2010, kdy velkou část země zachvátily boje mezi iráckými vládními silami podporovanými šiitskými milicemi a mezinárodními silami a bojovníky tzv. Islámského státu. Uvedené zprávy poukazovaly na špatnou bezpečnostní situaci, kdy Islámský stát ovládal asi třetinu Iráku. Žalovaný tehdy dovedl, že nelze vyloučit, že by byl žalobce v případě nuceného návratu do Iráku vystaven hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Dne 13. 12. 2017 podal žalobce žádost o prodloužení doplňkové ochrany. Této žádosti žalovaný vyhověl rozhodnutím ze dne 27. 2. 2018, kterým žalobci prodloužil doplňkovou ochranu o 24 měsíců, což odůvodnil tím, že neshledal na základě shromážděných informací, že by v Irácké republice došlo k podstatné změně situace s ohledem na potíže žalobce. Další žádost o prodloužení doplňkové ochrany podal žalobce dne 15. 1. 2020 a jako důvody této žádosti uvedl nebezpečí v Iráku a obavu o život kvůli výhrůžkám ze strany velícího důstojníka irácké armády. Dne 4. 6. 2020 byl s žalobcem proveden pohovor k jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Při tomto pohovoru uvedl, že byl v Iráku vojákem, a nadřizený ohrožoval jeho život a byl postřelen do ramene ze strany Islámského státu. Po tomto zranění mu nadřizený přikazoval, aby šel znovu do bojové akce, což žalobce odmítl a ze základní vojenské služby zběhl domů. Utekl do Bagdádu a velitel za ním poslal vojáky, kteří ho chtěli zabít. Tuto skutečnost mu sdělili známí v místě bydliště, kteří mu dopředu řekli, že může přijít vojenská skupina s cílem zabít jej. Žalobce svůj strach spojuje s bývalým velitelem, který mu řekl, aby šel bojovat proti Islámskému státu, což odmítl. Po zranění byl v nemocnici, poté se vrátil na rotu a velitele žádal ještě o týden volna na domácí péči. To velitel odmítl a žalobce z vojny utekl. Žalobce dále v průběhu pohovoru sdělil, že je v telefonickém kontaktu s rodiči a se sourozenci. V případě návratu se obává ohrožení života ze strany velitele a z toho, že tam není jídlo ani elektřina a nemůže tam pracovat. Na příslušné orgány se neobrátil, protože v Iráku nejsou zákony. Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že dne 9. 7. 2020 byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí ve věci žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Žalobce se k těmto podkladům nevyjádřil a toliko sdělil, že plánuje manželství s českou Sárrou Makhloufovou, k čemuž potřebuje na Iráckém velvyslanectví v Praze ověřit svůj rodný list a doklad, který prokazuje, že je svobodný. Tyto doklady předložil v originále spolu s českým překladem a rodným listem jmenované přítelkyně. Součástí správního spisu jsou informace o zemi původu žalobce, a to:

- Informace odboru azylové a migrační politiky nazvaná Irák – Situace etnických a náboženských menšin, Bezpečnostní situace, návraty ze dne 18. 3. 2019 a informace téhož odboru nazvaná Politická a bezpečnostní situace ze dne 2. 6. 2020,
- Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. 103719-6/2020-LPTP ze dne 11. 3. 2020,

- Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA Irák – dodržování lidských práv za rok 2019 ze dne 11. 3. 2020,
- Zpráva Freedom House – Svoboda ve světě 2020 ze dne 9. 6. 2020 a
- Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) údaje o zemi – Irák 2018.

6. Podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o dva roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o jeden rok. Při prodloužování doplňkové ochrany za účelem k sloučení rodiny se postupuje obdobně.

7. Předmětem rozhodnutí podle výše citovaného ust. § 53a zákona o azylu je posouzení, zda situace v zemi původu znamená pro cizince hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tuto skutečnost je správní orgán povinen při každé žádosti

o prodloužení doplňkové ochrany hodnotit (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze 31. 8. 2009, č. j. 7 Azs 50/2009-124). Bylo proto úkolem žalovaného hodnotit, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany žalobci, nebo zda se naopak situace v zemi jeho původu stabilizovala a zda tato změna je natolik významná a má trvalou povahu, že odůvodňuje zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Zásadním důvodem nesouhlasu žalobce s rozhodnutím žalovaného bylo v této projednávané věci to, že nadále splňuje veškeré zákonné podmínky k prodloužení doplňkové ochrany, neboť v Irácké republice je bezpečnostní situace stále nepříznivá. Poukázal přitom na informace, které shromáždil v průběhu správního řízení žalovaný i na aktuální zprávu EACO z března 2019, v níž je poukazováno na několik „překrývajících se vnitrostátních konfliktů“ v Iráku od roku 2018. Z obsahu správního spisu vyplynulo, že žalovaný udělil žalobci doplňkovou ochranu rozhodnutím ze dne 29. 1. 2016 z důvodu uvedeného v ust. § 14 odst. 2 písm. c) zákona

o azylu, tedy pro hrozící vážnou újmu spočívající ve vážném ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. V rozsudku č. j. 5 Azs 28/2008-68 ze dne 13. 3. 2009 Nejvyšší správní soud uvedl rozsáhlý výklad pojmu hrozby vážné újmy zakotvené v tomto ustanovení. Dle tohoto rozsudku je nutno aplikovat třístupňový test, který spočívá v posouzení, zda se země původu žadatele o mezinárodní ochranu nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, zda je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou a zda mu hrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Pro existenci hrozby vážné újmy ve smyslu citovaného zákonného ustanovení musí všechny tyto tři podmínky být naplněny současně. Krajský soud vycházel z citovaných informací o zemi původu žalobce a dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, že se v současné době (a to i k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí) Irácká republika nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Obdobně jako žalovaný krajský soud nepochybuje o

tom, že bezpečnostní situace se zřetelem k citovaným zprávám není ideální v důsledku donedávna proběhlého ozbrojeného konfliktu s Islámským státem. Dílčí zprávy, včetně zprávy, na kterou poukázal žalobce ve své žalobě, dokládají teroristické útoky proti bezpečnostním složkám i civilnímu obyvatelstvu. Tyto projevy terorismu však není možno vnímat jako svévolné – nerozlišující násilí představující pro žalobce vážné a individuální ohrožení jeho života nebo tělesné integrity v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu v zemi jeho původu. Krajský soud v této souvislosti ve stručnosti odkazuje na zprávy citované v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedené na str. 3 a 4 tohoto rozhodnutí. Nad rámec těchto informací považuje za potřebné uvést, že součástí správního spisu je také zpráva odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky ze dne 2. 6. 2020 pojednávající o bezpečnostní a politické situaci v Iráku se stavem k červnu 2020. Podle této zprávy v Iráku neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí. Irácké vládě, kurdským jednotkám, provládním polovojenským milicím a koaličním jednotkám vedeným USA se v prosinci 2017 podařilo dobýt území, která byla pod kontrolou Islámského státu, a 9. 12. 2017 byla vládou vyhlášena definitivní porážka Islámského státu v zemi. Přes svou porážku Islámský stát nadále podnikal v zemi ojedinělé útoky malého rozsahu proti vládním bezpečnostním složkám, provládním milicím či civilistům. Bojovníci z Islámského státu tak představují pokračující hrozbu i přesto, že se bezpečnostní podmínky po porážce Islámského státu zlepšily. Zvýšená intenzita těchto útoků byla v provinciích Kirkūk, Saladdin a Dijála na severovýchodě země a v okolí Bagdádu. Tato zpráva uvádí, že vláda obecně spolupracovala s úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), mezinárodní organizací pro migraci (IOM) a dalšími humanitárními organizacemi při poskytování ochrany a pomoci vnitřně vysídleným osobám, uprchlíkům, vracejícím se uprchlíkům, žadatelům o azyl, osobám bez státní příslušnosti, nebo jiným zranitelným skupinám obyvatelstva. Nicméně především kvůli nedostatečným finančním prostředkům a kapacitám Irácká vláda nedisponovala účinným systémem pomoci všem jedincům z těchto uvedených skupin. Úspěšné úsilí vlády znovu získat kontrolu nad oblastmi dříve drženy Islámským státem umožnilo mnoho návratů. Navrátilci se však potýkali např. s nedostatkem služeb, možností živobytí a pokračujícími obavami o bezpečnost, což v některých případech vedlo k sekundárnímu vysídlení. Také tyto informace potvrzují, že situace v Irácké republice doposud není plně stabilizovaná, což je zapříčiněno především teroristickými akcemi Islámského státu, které přetrvávají i po jeho porážce počátkem prosince 2017. Podle těchto informací však v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí. Nelze proto souhlasit se žalobním tvrzením, že stále nepříznivá bezpečnostní situace v Irácké republice odůvodňuje prodloužení doplňkové ochrany žalobci z důvodu, že by mu v případě návratu do země původu hrozilo nebezpečí vážné újmy spočívající ve vážném ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žaloba je proto v této části nedůvodná.

8. Žalobce dále namítal, že i kdyby byl akceptován závěr, že v Iráku již neprobíhá ozbrojený konflikt, že se měl žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobněji zabývat „životními podmínkami, do nichž by byl žalobce navrácen, a to i pro účely zvážení možnosti udělit žalobci humanitární azyl nebo doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 1 písm. b) zákona o azylu“. Takto formulovaný žalobní bod je zcela nepřezkoumatelný, neboť není zřejmé, co žalobce míní „životními podmínkami“ v případě návratu do Irácké republiky, které by mohly představovat důvod pro udělení doplňkové ochrany uvedený v § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy hrozbu vážné újmy spočívající v mučení nebo nelidském či ponižujícím

zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu. Krajský soud k tomu jen ve stručnosti dodává, že pokud tím žalobce míní své obavy z jednání velícího důstojníka irácké armády, pak se tímto problémem žalovaný zabýval ve svém rozhodnutí ze dne 29. 1. 2016, v němž zdůvodnil, proč tyto obavy nelze hodnotit jako důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany. V tomto rozhodnutí se žalovaný také zabýval otázkou neudělení humanitárního azylu, kdy se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce včetně jeho zdravotním stavem v důsledku popisovaného zranění. Důvodem pro prodloužení doplňkové ochrany rozhodně nemůže být ani žalobcovo tvrzení, že „v Iráku je těžké žít, není pitná voda, elektřina, ovoce, maso ani práce“. V tomto směru žalovaný hodnotil osobní situaci žalobce jako dospělé osoby právně plně způsobilé a praceschopné v produktivním věku, která není odkázaná na specializovanou či nedostupnou péči v zemi původu a která má v této zemi rodinné zázemí představované rodiči a sourozenci, s nimiž je v telefonickém kontaktu. K uvedenému nepřezkoumatelnému žalobnímu bodu pak žalobce odkázal na Komentář k zákonu o azylu, v němž se pojednává o intenzivní všeobecné nouzi v případě návratu cizince do země původu s odkazem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva D. proti Spojenému království ze dne 2. 5. 1997, stížnost č. 30240/96, kde se ona všeobecná nouze projevila i v tom, že zdravotnictví země původu stěžovatele v konečném stádiu AIDS by se dokázalo postarat o něj jedinečně způsobem zakládajícím porušení čl. 3“. Tento odkaz tedy se zřetelem k osobě žalobce a k projednávané věci postrádá jakoukoliv logiku.

9. Závěrem své žaloby poukázal žalobce na „problematiku rozporů ve výpovědích“ a že je nutno brát v úvahu fakt, že nemusel zcela jistě všemu porozumět v důsledku regionálních odlišností arabského jazyka, čímž mohlo dojít k nepřesnostem překladu i ke stresu z možného neprodloužení doplňkové ochrany. Ani tuto žalobní námitku nemůže krajský soud uznat jako důvodnou. V nynějším řízení byl s žalobcem za přítomnosti tlumočnicka arabského jazyka proveden dne 4. 6. 2020 pohovor, z něhož byl pořízen protokol, přičemž z tohoto protokolu je zjištěné, že jej na každé straně žalobce vlastnoručně podepsal, že žádné připomínky k jeho obsahu nevznikly a že závěrem pohovoru byl poučen o svém právu na jeho zpětné přetlumočení za účelem kontroly, čehož nevyužil.
10. Nad rámec namítaných žalobních bodů považuje krajský soud na závěr poznamenat, že důvodem prodloužení mezinárodní ochrany ve smyslu ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu nemůže být žalobcova potřeba jeho další legalizace pobytu na území České republiky ani jeho plánovaný sňatek s občankou České republiky. Tento problém totiž řeší zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jehož institutu může žalobce využít k další legalizaci svého pobytu. Tyto instituty však nelze nahradit udělením mezinárodní ochrany, která přichází v úvahu toliko v taxativně vymezených důvodech uvedených v zákonu o azylu.
11. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl, přičemž v této věci rozhodl rozsudkem bez jednání se souhlasem účastníků řízení podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.
12. Žádnému z účastníků nebylo nepřiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly (ust. § 60 ods. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 9. listopadu 2020

JUDr. Petr Indráček
samosoudce